

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ
W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ZA 2022 ROK
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W GRAJEWIE**

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie realizowane w gminie w oparciu o przepisy prawne:

- 1) ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.);
- 2) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- 3) ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 165);
- 4) Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2022.

W Gminie Grajewo Uchwałą Rady Gminy Grajewo Nr 77/XII/15 z dnia 30 grudnia 2015 r. został przyjęty Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2022.

Głównym celem programu było ograniczenie rozmiaru i następstw zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Grajewo.

Cele szczegółowe programu realizowane były w obszarach:

- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc,
- zwiększenie dostępności i podniesienie skuteczności działań ochronnych na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczenia usług.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowano zgodnie z przyjętym Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2022 oraz obowiązującymi przepisami prawa:

- prowadzono poradnictwo i interwencję w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- osoby dotknięte przemocą posiadały zapewnienie w rodzinie lub w sytuacjach szczególnych miejsce w ośrodku wsparcia,
- monitoring sytuacji w środowiskach i praca w zespołach interdyscyplinarnych.

Rada Gminy Grajewo określiła w drodze Uchwały Nr 21/VI/ 2011 z dnia 18 marca 2011 r. tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego

oraz szczegółowe warunki jego funkcjonowania oraz Uchwały nr 292/XLVII/22 Rady Gminy Grajewo z dnia 21 grudnia 2022 r. zmieniająca uchwałę w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Grajewo został powołany w dniu 09 maja 2011 r. Zarządzeniem Nr 98/11 Wójta Gminy Grajewo. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grajewie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Gminy Grajewo, Policji, Oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowej oraz kurator sądowy. Obsługę organizacyjno - techniczną zapewnia ośrodek pomocy społecznej. Zespół Interdyscyplinarny tworzy grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Prace grup roboczych prowadzone są w zależności od zgłaszanych potrzeb lub wynikających problemów. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań wszystkich podmiotów oraz specjalistów wchodzących w skład zespołu poprzez:

- diagnozowanie problemu w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie (np. kierowanie na leczenie od uzależnienia alkoholowego).

Grupy robocze opracowują plany pomocy w indywidualnych przypadkach występowania przemocy w rodzinie, monitorują sytuację rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz są zagrożone występowaniem przemocy, dokumentują działania podejmowane wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz odnotowują efekty tych działań. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w zakresie niezbędnych do realizacji zadań mogą przetwarzać dane osobowe osób dotkniętych przemocą w rodzinie i osób stosujących przemoc w rodzinie, dotyczące stanu zdrowia, nałogów, orzeczeń o ukaraniu, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym, za zgodą i wiedzą osób, których dane te dotyczą zgodnie z obowiązującymi przepisami RODO. Członkowie zespołu oraz grup roboczych zobowiązani są do zachowania poufności wszelkich informacji danych, które uzyskali przy realizacji zadań. Obowiązek ten rozciąga się także na okres po ustaniu członkostwa w Zespole lub Grupie. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, ochrony zdrowia w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele

podmiotów realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta-A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy w rodzinie, niezwłocznie zawiadamiają o tym policję lub prokuratora. Osoby będące świadkami przemocy w rodzinie powinny zawiadomić o tym policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W 2022 roku wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w ilości – **28**, które zostały założone przez Policję. Czynności wykonywane przez pracowników socjalnych po otrzymaniu „Niebieskie Karty”, powołanie grupy roboczej i posiedzenie grupy celem ustalenia podziału zadań, następnie wezwanie osoby stosującej przemoc w rodzinie i wypełnienie formularza „Niebieska Karta-D” w ilości **22**. Wysłuchanie osoby dotkniętej przemocą w rodzinie i wypełnienie formularza „Niebieska Karta-C” o łącznej liczbie **26**, przekazanie formularza „Niebieska Karta-B” dla osoby dotkniętej przemocą, przeprowadzenie wywiadu środowiskowego, diagnoza potrzeb w rodzinie, współpraca z jednostkami i instytucjami zajmującymi się problemem przemocy.

W 2022 roku odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie Gminy Grajewo (posiedzeń Grup Roboczych 26). Łącznie przeprowadzono 31 procedur „Niebieskie Karty”. Natomiast wszczętych procedur o stosowanie przemocy w rodzinie: założone 28 „Niebieskie Karty” oraz prowadzenie działań dla 11 postępowań z lat poprzednich. Osoby doznające przemocy oraz sprawcy przemocy korzystali z pomocy psychologa w Punkcie Konsultacyjnym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Grajewie, 7 rodzin (w tym łącznie 25 osób) korzystało z porad psychologicznych w ilości 19 godzin. Wypracowane działania w oparciu o dokumentację omawiane są na Zespole Interdyscyplinarnym do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie Gminy Grajewo celem kontynuacji indywidualnego planu pomocy rodzinie.

Współpraca w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grajewie poprzez podejmowanie działań w zakresie pomocy osobom dotkniętym problemem przemocy. Podstawą skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest zaangażowanie przedstawicieli różnych służb stykających się z ofiarami i sprawcami przemocy domowej poprzez:

- współpraca z instytucjami pomagającymi dziecku i rodzinie w celu wymiany informacji i udzielania pomocy poprzez: pedagoga, kuratora sądowego, pielęgniarkę środowiskową, psychologa,

- współpraca z funkcjonariuszem Policji w celu podjęcia działań prewencyjnych wobec sprawców przemocy (w przypadku zagrożenia zdrowia lub życia), częsty monitoring w środowisku,
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie motywowania sprawcy przemocy domowej do udziału w programie korekcyjno - edukacyjnym, który ma na celu zaprzestanie stosowania przemocy w rodzinie,
- współpraca z Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Gminy Grajewo w celu motywowania sprawcy przemocy domowej do podjęcia leczenia odwykowego w sytuacji, gdy jest osobą uzależnioną od alkoholu,
- współpraca z psychologiem w zakresie możliwości uzyskania pomocy i wsparcia w wychodzeniu z trudnej sytuacji, pomoc w formie konsultacji psychologicznych,
- szkoły z siedzibą na terenie gminy Grajewo w ramach realizacji obowiązku szkolnego dla dzieci i młodzieży prowadzą działania profilaktyczne w formie pogadarek, wyświetlają filmy oraz organizują teatryki szkolne. Ofiary przemocy domowej potrzebują pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej. Istotna jest współpraca i przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomaganiem ofiarom przemocy w rodzinie.

Jednostki organizacyjne gminy, Policja oraz PCPR złożyły informację z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2022 i podejmowanych działań w 2022 r., z których wynika:

1. **Działania podejmowane przez policję** dotyczące realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:
  - funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Grajewie we własnym zakresie monitorują skalę zjawiska przemocy w rodzinie na terenie powiatu grajewskiego,
  - dzielnicowy w przypadku objęcia nadzorem rodziny w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” co najmniej raz w miesiącu odwiedza rodzinę. Przeprowadzał rozmowy profilaktyczne, informował ofiary przemocy o możliwościach uzyskania pomocy od różnych instytucji. W rodzinach gdzie przemocy doznawały dzieci rodzinę odwiedzał również specjalista ds. nieletnich,
  - we współpracy ze szkołami podstawowymi oraz Zespołem Szkół w Wojewodzinie na terenie gminy Grajewo prowadzono spotkania profilaktyczne na temat odpowiedzialności prawnej nieletnich - 6 spotkań na temat hejtu, mowy nienawiści w Internecie i odpowiedzialności prawnej za niewłaściwe zachowania wobec innych,
  - w Zespole Szkół w Wojewodzinie w ramach akcji „Świadomie przeciw agresji i przemocy” we współpracy z OHP w Grajewie przeprowadzono 2 spotkania,
  - w ramach akcji „Rozdajemy uśmiechy-razem przeciw przemocy” w Szkole Podstawowej w Danówku przeprowadzono 3 spotkania z uczniami,
  - na stronie internetowej jednostki umieszczono informację o instytucjach udzielających pomocy osobom z rodzin z problemem przemocy w rodzinie,

- propagowano ideę bezpłatnej infolinii „Telefonu zaufania dla dzieci i młodzieży 116 - 111” oraz „Niebieskiej Linii” 801 12 00 02 poprzez przekazywanie informacji na ten temat na spotkaniach z młodzieżą oraz poprzez umieszczenie informacji o infolinii na stronie internetowej KPP w Grajewie,
- w dniu 26 kwietnia 2022 r. w konferencji zorganizowanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grajewie na temat przemocy w rodzinie, procedury „Niebieskiej Karty”, pieczy zastępczej uczestniczyli pracownicy Komendy Powiatowej Policji, pracownicy ośrodków pomocy społecznej i kuratorzy sądowi,
- w dniu 28.11.2022 r. przeprowadzono zajęcia teoretyczne dla funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Grajewie pn. „Czynności z pokrzywdzonymi w celu zabezpieczenia ich interesów i praw oraz udzielenia wszechstronnej pomocy faktycznej i prawnej. Czynności związane z wydawaniem nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia- w związku z przemocą w rodzinie”,
- w dniu 07.12.2022 r. przeprowadzono teoretyczne zajęcia doszkalające dla funkcjonariuszy pn. „Podejmowanie czynności w przypadku ujawnienia przemocy w rodzinie oraz w rodzinach policyjnych i realizacja programu: MOC tak, PRZEMOC-nie”,
- w dniu 12.12.2022 r. w zorganizowanej konferencji pn. „Budowanie lokalnych koalicji-interwencje w przemoc w rodzinie” uczestniczyli przedstawiciele służby zdrowia, pracownicy socjalni, kuratorzy, przedstawiciele Zespołów Interdyscyplinarnych.

2. Podejmowane działania w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez jednostki organizacyjne gminy:

Na terenie Gminy Grajewo funkcjonują 3 szkoły podstawowe w miejscowościach: Wierzbowo, Białaszewo i Danówek.

- w ramach zadań na zajęciach „wychowania do życia w rodzinie” oraz lekcjach wychowawczych nauczyciele przeprowadzali rozmowy na temat zachowań agresywnych – jak przeciwdziałać przemocy w szkole, domu. Gdzie zwrócić się o pomoc oraz o numerach telefonu zaufania,
- organizowano spotkania z doradcami pedagogicznymi i psychologicznymi dla rodziców i rady pedagogicznej szkoły. Uświadamiano uczniów na temat bezpieczeństwa w szkole i poza szkołą,
- cyberprzemoc -pogadanka z pracownikiem prewencji Komendy Powiatowej Policji w Grajewie oraz bezpieczeństwa w czasie ferii zimowych z pracownikiem straży pożarnej,
- nauczyciel będący członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego sporządza opinie, bieżące notatki, informacje, uwagi i spostrzeżenia na temat uczniów dotkniętych przemocą w rodzinie, ich zachowania, postępy w nauce, kontakty z rodzicami, jak również podejście do obowiązku szkolnego,

- organizowano imprezy i uroczystości z udziałem rodzin uczniów jako formy spędzenia czasu wolnego sprzyjające zachowaniom nieagresywnym i modelującym właściwe zachowanie w gronie rodzinnym i rówieśniczym,
- organizowanie zajęć rekreacyjno-sportowych w ramach gminnej profilaktyki poprzez sport, udział w konkursach plastycznych,
- promowanie czytelnictwa poprzez różnorodne działania skierowane do uczniów i rodziców promowane w ramach programu wieloletniego „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025”.

Przedszkole w Rudzie:

- prowadzi zajęcia uświadamiające dzieciom czym jest dobre zachowanie a czym złe, wskazywanie rozwiązań, indywidualnych rozmów z rodzicami,
- umieszczanie informacji na tablicy ogłoszeń dotyczące praw dziecka, plakaty o przeciwdziałaniu przemocy oraz informacje na temat instytucji wspomagających rodzinę, adresy, numery telefonów,
- rozmowy z rodzicami na temat możliwości otrzymania pomocy w sytuacji występowania przemocy,
- organizowanie uroczystości i imprez szkolnych z udziałem rodziców takie jak: Jasełka, Choinka, Biesiada z Babcią i Dziadkiem, Festyn Rodzinny oraz wycieczki. Prowadzono współpracę z Sądem Rejonowym w Grajewie, Kuratorium Oświaty Delegatura w Suwałkach, Komendą Powiatową Policją w Grajewie i Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Grajewie.

3. Gminna Biblioteka Publiczna Gminy Grajewo z siedzibą w Rudzie:

- posiada wydzielony kącik do spokojnego zapoznania się z publikacjami odnośnie przemocy, są to publikacje popularnonaukowe, poradnikowe, beletrystyka jak i książki dla dzieci o tematyce: molestowanie seksualne, porozumienie bez przemocy, przemoc, przemoc domowa, przemoc emocjonalna, przemoc fizyczna, przemoc wobec kobiet, przemoc w rodzinie, przemoc w szkole, sprawcy przemocy. Przykładowe tytuły publikacji: Bajki terapeutyczne cz.2, Przestańcie się kłócić!, Przemoc w rodzinie: teoria i rzeczywistość, Mamusiu dlaczego?.

4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Gminy Grajewo wraz z Referatem Ogólnoorganizacyjnym Urzędu Gminy Grajewo:

- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie Gminy Grajewo i udział w pracach zespołu,
- współpraca z Komendą Powiatową Policji w Grajewie w zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty” i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- edukacja publiczna dotycząca przemocy w rodzinie, poprzez stronę gminagrajewo.pl,
- przekazano środki finansowe miastu Grajewo na prowadzenie zajęć terapeutycznych w celu umożliwienia korzystania przez mieszkańców gminy z programu edukacyjno-motywacyjnego,
- współorganizowano imprezę promującą zdrowy styl życia „Dzień Dziecka w Wojewodzinie”,
- zorganizowano we współpracy z Gminną Biblioteką Publiczną z siedzibą w Rudzie zajęcia kulturalno-profilaktyczne podczas ferii zimowych, w których uczestniczyło 22 dzieci,
- zorganizowano spotkania dotyczące uzależnienia od Internetu z 215 uczniami z klas IV-VIII, które odbyły się w szkołach podstawowych w Białaszewie, Danówku i Wierzbowie,
- współorganizowano 37 Światowe Dni Młodzieży Diecezji Łomżyńskiej, które odbyły się 19.11.2022 r. w Grajewie.

5. Zespół Szkół im. Księdza Jana Krzysztofa Kluka w Wojewodzinie:

- w trakcie zajęć szkolnych prowadzone są pogadanki, zajęcia warsztatowe w oparciu o filmy edukacyjne na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie,
- ekspozycja komiksu pod hasłem „Przychodzi uczeń do prawnika”,
- szkoła udostępnia uczniom przekazywane placówce ulotki tematyczne,
- na stronie szkoły podane są numery, gdzie można zgłosić się w trudnej sytuacji,
- prowadzono rozmowy z rodzicami o problemach wychowawczych,
- monitorowano sytuację uczniów poprzez rozmowy z wychowawcami klas,
- prowadzona była ankieta wśród uczniów dotycząca problemów społecznych, w tym przemocy w rodzinie. Prowadzono współpracę z Policją, kuratorami sądowymi, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie .

6. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grajewie:

W 2022 roku podejmowało następujące działania w zakresie realizacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej :

- realizowano „Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie na lata 2021-2026”,

- realizowano „Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2026”,
- propagowano główne treści i hasła wdrażane przez ogólnopolskie kampanie społeczne mające na celu zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zamieszczając informacje na tablicy informacyjnej oraz stronie internetowej PCPR, rozpowszechniano ulotki,
- informowano o możliwości uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych,
- opracowano i rozpowszechniono informator o instytucjach rządowych i samorządowych podmiotach oraz organizacjach pozarządowych, które realizują oferty dla osób stosujących przemoc w rodzinie, a w szczególności realizujących programy korekcyjno- edukacyjne na terenie powiatu grajewskiego,
- PCPR zapewnia miejsca w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Kolnie oraz miejsca w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Nowej Wsi Ełckiej.

Podsumowanie

W związku z założeniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2022 wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie realizowały powierzone zadania. Charakter interdyscyplinarny programu realizowany był w formie pracy ciągłej, działania jakie były skierowane do społeczności miały charakter:

- profilaktyczno - promocyjny, propagowano zachowania alternatywne wobec przemocy, nowatorskie i systemowe rozwiązania,
- edukacyjno - upowszechniający, upowszechniano wiedzę na temat przemocy i jej negatywnych skutków, kształtowanie właściwych postaw i braku akceptacji dla przemocy,
- pomocowy - specjalistyczne poradnictwo, działania profilaktyczno - terapeutyczne, korekcyjno - edukacyjne, informowano o miejscach i możliwościach udzielenia pomocy,
- wspierający - wsparcie merytoryczne i praktyczne służb pomocowych, wzmacnianie i aktywizowanie instytucji i organizacji, współpraca i wymiana doświadczeń i informacji.

Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie była systematycznie monitorowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grajewie na podstawie informacji uzyskiwanych od realizatorów programu. Działania, które należy kontynuować w kolejnych latach:

- kontynuowanie i rozwijanie partnerskiej współpracy między instytucjami,

- podnoszenie świadomości społecznej na temat przemocy w rodzinie, a głównie szeroko pojętej edukacji rodziców/ opiekunów w zakresie budowania relacji bez przemocy, edukację osób doświadczających przemocy,
- rozwój współpracy o charakterze ponadlokalnym. Szukanie skutecznych, innowacyjnych rozwiązań,
- realizacja przedsięwzięć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
- zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się działaniami w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie poziomu wiedzy nabytej na szkoleniach, warsztatach, konferencjach, seminariach itp.,
- udział w kampaniach promujących relacje międzyludzkie bez stosowania przemocy.

Graje

wo, dnia 08.02.2023 r.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Grajewie
mgr Małgorzata Marchiel